

„Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti trejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto gld. 4-40,
pol leta 2-20,
četrt leta 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština. Delavcem in drugim manj premožnim povim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglase pri upravitelju. „Primere“ izhaja vsakih 14 dni vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo.)

Oznani

in „PSLARIČE“ plačujejo se za polstopeno petlet-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 2
6 3

Večkrat — po pogodbi. — Za večje erke po prostou. Posamične številke dobiva, o se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr. Dopisi pošiljajo naj se uređnitvju, naročnina in reklamacije pa upravništvu „Soča“. — Neplačanih pisem uređništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Vinko Levičnik

— „Bog in narod!“ —

Tiska in zalaga „Gor. Tiskarna“ A. Gabrčec (odgov. J. Krmpotič).

Govor dr. Ant. Gregorčiča

v državnem zboru.

(Nadaljevanje).

Varovanje italijanskega značaja Gorice, to je isto — tako poudarjajo v občinskem svetu, in družini in v zasebnem življenju —, za kar se morajo potezati Italijani najpogreje. Tega programa se je spomnil tudi nedavno imenovani župan gorški v svojem nastopnem govoru in je menil, da to bodi cilj, po katerem bode stremil neprestano. Tudi sicer je čuti neradko, da raje naj ne bode Gorice, ako ni italijanska. Tam imamo sicer tudi katoliško avstrijsko stranko, toda ista ne prihaja do besede, ista je zavezana, se ne more gandi, sešebno zato ne, ker ne ljubiva nikake podpore. Kako pa je s tem italijanskim značajem mesta gorškega, ki naj bi se varoval o vseh okolnostih? Mesto gorško je povsem ločeno od Furlanije, ločeno geografski, gospodarski in etnografski. Geografski leži Gorica med slovenskimi občinami, v slovenskem okraju. Etnografski dobiva Gorica ves svoj naraščaj iz slovenske okolice, in gospodarski je Gorica v zvezi s slovenskim delom dežele.

Res je sicer, da se od nekdanjega dela na to, da bi se Gorica zvezala z Furlanijo; toda to se ni posrečilo dosedaj. Zato skušajo poitalijančiti po imenu oni člen, ki je vmes: občino Podgoro, in so iznašli za Podgoro ime Piedimonte. To sem omenjal že večkrat; toda vredno, da se omeni, je se to, da je uporaba tega imena uradno prepovedana, vendar se rabi ime še nadalje, kajti to ni možno vplivati. Posrečilo se je pa, utihotapiti to ime v uradni seznam krajev, in sicer, v kolikor sem potruten jaz, direktno po posredovanju in pripomoči njegove ekscelence, namestnika tržaškega. Občina Podgora ni stavila tega predloga, ampak ta predlog je stavilo se-le namestništvo v Trstu. V tem postopanju vidim jaz, da je namestništvo naklonjeno prizadevanju italijanskemu, česar jaz ne morem odobravati.

V ta namen, da bi se Gorica spravila v zvezo s Furlanijo, se je zadnji čas mnogo govorilo o tem, da bi se zgradil tramvaj, ki naj bi Gorico približal Furlaniji, Furlanijo pa Gorici. Toda, kakor rečeno, glavno mesto je ločeno od Furlanije, isto je na slovenskih tleh s slovenskimi prebivalstvom, slovenskim krščanskim naukom, slovenskim popovednim in slovenskim cerkvenim petjem o zunanji službi božji v vseh cerkvah mesta. To se ni uveljavilo danes, ampak od nekdanjega bilo tako v tem mestu in se-le sedaj se ponujajo, odzvzeti mestu ta značaj, da bi zabranili in preprečili slovensko cerkveno petje in slovenske popovedi. Po kakem torej ne stoji posebno dobro z italijanskim značajem mesta. Kako daleč nazaj pa se ta italijanski značaj, je razvidno, ako pogledamo imena družin, bivajočih tam in sestavlajočih velik del prebivalstva. Prvi meščan gorški je rojen v Gorici, njega oče ni Gorčan, ampak iz Karnije v Italiji. (Oporekanje). Mati na je Slovenka iz Solkana. Tega se ne bode moglo tajiti. (Oporekanje).

Gospodje moji! Jaz govorim o narodnosti. Taka je torej z italijanskim značajem družin, ki veljajo za italijanske. No, ako bi hoteli iskati italijanskih družin, bivajočih nad 100 let v Gorici, našli bi jih najbrže jako malo. Večina njih so iz najmlajše in najnovije dobe. Kako je z rodbinskimi imeni onih, ki veljajo ali hote veljati za Italijane? Prosim potrpljenja, da prečitam le nekoliko teh imen: „Batič, Bombič, Božič, Pinavčič, Prineč, Perinčič, Gabrijelečič, Kovacič, Mavrovič, Znidarčič, Glesič, Malič, Mozetič, Batistič, Mihelič, Pavletič, Mučič, Peršič, Malnič, Lukežič, Tomšič, Lenardič, Tranpuž, Kocijančič, Orač, Kopč, Petrovič, Badalič, Marušič, Vidrič, Cimprič, Čučič, Mužič, Jančič, Repič, Silič, Gotič, Stanič, Ušič, Gibič, Živic, Anderlič, Suzanič, Gregorič, Ciglič, Markič, Koklič, Svetličič, Simončič, Ribarič, Korič, Mavrič, Simič, Kavčič, Tončič, Marinič, Pusič, Pavšič, Blažič, Bevič, Drožgič, Rožič, Zupančič, Bele, Černe, Rijavec, Černič, Perič, Suligoj, Čičigoj, Čornigoj, Čigoj, Kogoj, Šinigoj, Budigoj, Maligoj,

Golob, Kos, Škorjanec, Senica, Vuga, Sokol, Zajec, Lišca, Lisjak, Medved, Volk, Kozorog, Sinkovec, Keber, Jazbec, Čuk, Logar, Figar, Strgar, Kosar, Bavčar, Hribar, Rutar, Klobučar, Lipičar, Kumar, Huzgar, Torkar, Usaj, Poberaj, Papež, Knez, Potočnik, Fratik, Susnik, Lužnik, Podgornik, Palik, Leban, Čijan, Soban, Gorjan, Travan, Hoban, Laščak, Devetak, Oblesčak, Medvešček, Brezavšček, Pianišček, Levpušček, Doljak, Ipavec, Kolence, Kastelec, Muravce, Rejec, Dolence, Jug, Ličen, Nanut, Kotof, Strekelj, Gorjup, Širok, Hebat, Ceket, Budal, Skrt, Skok, Bašin, Boskin, Hadelin, Zigon, Čigon, Pagon, Arčon, Bavec, Madon, Fagancl, Peternel, Šušmel, Turel, Havel, Komel, Kosovel, Berlot, Pertol, Golja, Goglja, Ferfolja, Kodolja, Rogelja, Perolja, Bensa, Birs, Velikonja“.

Gospodje moji! Tu je nekoliko imen rodbin gorških. Gospodje, ki so večji slovenskim jezikom, spoznajo že iz imen samih, od kje da so vzeta ista.

Gospodje moji! Priznati mi morate, da je jedro prebivalstva gorškega, v kolikor se da soditi po imenih, slovensko.

Ako se trdi, da treba čuvati italijanski značaj Gorice, tedaj ne pomenja to nič drugega, nego poitalijančevanje tamošnjega prebivalstva in pripravljaj. istega za gotovo svrhe. Kajti to poitalijančevanje prebivalstva se je godilo vedno. Naraščaj je prihajal iz okolice. Kakor hitro je došel v mesto ta naraščaj, poitalijančili so ga. Temu ne bode možno oporekati. Danes so seveda razmere drugačne, kajti sedaj se je tudi slovensko prebivalstvo popelo do zavesti svoje narodnosti in ostaja to, kar je. Odgovarjalo se bode seveda na to: Saj je vse italijansko, ko prihajamo v Gorico. Res je. Kaj je italijanskega? Občinski svet je italijanski, občinski urad, narodna šola, sodišče in predznanost časnikaštva so italijanski. Tu imate vse, kar je italijanskega. (Oporekanje od strani italijanskih poslancev).

Občinski svet je italijanski, in sicer je isti v rokah takozvane Favettjeve stranke, in prosim vas, gospodje moji (govornik se je obrnil do italijanskih poslancev), da mi poveste, ali praznujete Favettija ali ne? V občinskem svetu se je stavil predlog, da li se jedna ulica imenovala po pokojnem Favettju. Ta predlog je bil vsprejet od vseh navzečih, izvzemši jednega samega občinskega svetnika. Toda namestništvo v Trstu ni odobrilo in ni pripustilo izvršitev tega sklepa. Toda vedno se dela na to; leto za letom pozivljajo novine v spouiti ta sklep, in zahteva se od občinskega sveta, da nastopi, da izvede ta svoj sklep. (Klic od strani ital. poslancev: To je grozno in strašno!) Da, strašno! Gorški občinski svet neče ničesar vedeti o Slovincih v mestu.

To je parola, ki se je izdala, in ki se, žal, spoštuje tudi od oblastnih bolj ali manj. (Poslanec Drexel: Kdo voli občinski svet?) V občinski svet se volijo navadno oni, katere priporočajo imenovani občinski funkcionarji in za katere se dela.

Ker pa je sprevidelo prebivalstvo gorško, da to ne more iti tako dalje, vzdrinilo se je, in mirna življa italijanski so se združili s slovenskimi življi (Klic: To ni res!) in so hoteli na volitve, in bili so izvoljeni potem občinski svetovalci, ki niso pripadali gospodovalni stranki. Nevarnost je bila blizu — takrat je šlo le za dopolnilno volitev —, da bi občinski svet prišel v roke mirnih italijanskih življev, morda pomešanih s Slovinci; a v tem trenutku je stopila vmes visoka vlada in je delala na to, da je občinski svet ostal v rokah voditeljev imenovane stranke.

In od listega časa dela primorska vlada z vso silo, da se to tudi ohrani. No, občinski urad ni bil posebno prijazen Slovincem o zadnjih državnozbornih volitvah.

Neki Slovenec — imenuje se Strehar, je pri občinskem oblastvu poprosil za svoj volilni listek; zavrnili so ga pa, jedino le s tem vzrokom, ker je govoril slovenski. (Klic: Potem pa ni Gorčan!) S posredovanjem okrajnega urada — on je volilec v peti kuriji —

je prišel do svoje pravice. Voditelj okrajnega glavarstva je v tem slučaju pripomogel postaviti do veljave in je dosegel, da je dobil volilec legitimacijo.

V občinskem uradnem goriskem sedijo nam neprijazne osebe. Vsako čenovanje proti Slovincem ima svoj izvir v stranki občinskega sveta, ali ga pa vsaj podpira.

Prvi meščan gorški je prišel k letošnjim državnozbornim volitvam v peti kuriji kot volilec ter se je tam tako vedel, da je žalil Slovence. Res, da je ta svoj klic preklical v časniki; toda priče, ki so bile navzoče, pravijo, da je ta preklic deloma resničen, tako da glavni napad na zupana vendar le obstane, namreč da je klical „fora“.

Pri državnozborni volitvi v veleposestvu je tudi nastopil kot volilec, in ko je volilni komisar določil mesto volilnega zakona prečital v italijanskem in slovenskem jeziku, je prvi gorški meščan protestoval. (Klic: To so sumničevja!) Bili so zraven gospodje kot volilci, ki so to slišali; to niso nikak sumničevja. In če se za odpravitev kake slovenske pridige ali pa slovenskega cerkvenega petja, je občinski svet takoj na razpolago. Pred nekimi leti se je celo zgodilo, da so bili o-puščeni iz službe slovenski pometalci cest, iz jednega vzroka, ker so bili Slovinci in ker so nekteri svoje otroke pošiljali v slovensko šolo.

Da, še celo več, ta občinski svet tudi ne gleda na naše pravice, ki so nam jamčene po osnovnem državnem zakonu. Letos se je dogodil slučaj — obveščen sem o tej stvari prav dobro, ker sem moral sam posredovati — da je bila neka žena meni nič, tebi nič poklicana. Ko je prišla, so jej naznanili, da jo siloma odoženo, in ob jednem so jo zaprli v občinsko ječo. Ker se je pa branila ili v zapor, so jo morali skoro nesti. Po mnogem jokanju se ji je posrečilo, da so jo pustili čez noč prosto z opombo, da mora drugi dan ob 4. uri popoldne zopet priti, da jo odpravijo. Žena je bila pri meni. Sel sem k okrajnemu glavarstvu, kjer sem vprašal po odgovornemu oblastvu.

Rekle se mi je da okrajno glavarstvo. Vprašam, tedaj, kaj je s tem slučajem? Odgovoril mi: Le ne bojte se, brez krivde ni bila odgnana, kajti gotovo je kaj zagrešila, najbrže je bila že večkrat kaznovana.

Jaz sem prosil komisarja, poklicati ženo, katera je čakala zunaj. Ona vstopi. Predložila so nam pismo občinskega urada, v katerem se nam je očitalo, da ne mara delati, je nevarna tuji lasti in mora večinoma računati na miloščino. To se je predbacivalo ženi.

Vprašali so jo: Kako je z zaskozkom? Odgovorila je: Jaz služim v petih, šestih hišah, in je navedla hiše imenoma. Sin se št. čevljarstva, hči je v neki tovarni. Vse to je navedla popolnoma točno.

Vprašali so jo sedaj: Kako je s tujim blagom? Zavrnila je: Kako mi mor je kaj takega predbacivati? Dokažite mi, če sem imela le jedenkrat opraviti bodisi s selnijo, bodisi s policijo.

Vprašali so jo nadalje: Kako je z miloščino? Odgovorila jim: Jaz plačujem stanarino vsak mesec naprej. Nikdar nisem beračila pri magistratu, tudi nikoli ničesar dobila. Nato se je končala vsa stvar. Nje pa niso odgnali.

Drugače se je godilo z nekim Jernejem Pertovt-om iz ulice Bosco št. 3. — Mož je bil poklican na županstvo. Nekega popoldne pride tje, kjer ga takaj vtaknejo v občinsko ječo, opomnivši mu, da ga drugi dan odzenejo z družino vred. — Drugo jutro ob 8. uri se pripelje res pred njegovo stanovanje voz s policaji. Nanj naložijo njegovo imetje in njega odzenejo siloma, in sicer mesto v občino Lokovec, kamor je pristojen, v bližnjo občino Čepovan. Pohištvo so mu pri nakladanju skoro popolnoma poškodovali. Nastala je pravda; vprašalo se je policijo po vzroku odгона, na kar je slednja samo odvrnila, da se odgnance zopet lahko vrne, ker so ga le začasno spravili iz mesta. Na njegovega zastopnika vprašanje po pregrešku, se mu je odgovorilo, da je bil nekoč radi nekega iz-

greda štiri dni v zaporu, da se njegovi sosede pritožujejo čeznj in slednje, da njegovi otroci beračijo.

To se mu je predbacivalo! Je li bil zaprt ali ne, ni merodajno, da bi utemeljevalo odgovor. Odnosaji v onaj ulici so mi samemu znane, zato sem poizvedoval pri njegovih sosedi, koliko je na tem resnice. Ljudje, bivajoči z njim v isti hiši, so mi zatrčili, da ga oni niso nikdar tožarili; na vprašanje, kaj da vejo o beračenju, so zopet odgovorili, da niso videli nikdar njegovih otrok prosjati, temveč da skrbijo le oče za nje.

Avstrijske postave določujejo natančno pogoje in vzroke za odgon. V zakonu 12. julija 1871. drž. zak. št. 88. navedene so vse točke, zaradi katerih se ima kedo odgnati. Mej temi ni najti one, ki bi opravila ravno omenjena slučajja. Državni zakonik tudi navaja, kako se ima v takem slučaju postopati.

Ako misli občina koga odgnati, mora napraviti o tem zapisnik, koji naj obsega vse vzroke, radi katerih ga mislijo odgnati. Odgovarja se mora poučiti o pravici zagovarjanja in potem šele se mora izročiti zapisnik oblastniji. Vse to se tu ni zgodilo. Poučeni ga je, da ima pravico vložiti utok, katerega slednjega je sprejeti primorano županstvo in na kar se mora odložiti odgon. Vse to se pri nas ne uvažuje, ako se ima odgnati iz mesta kakega Slovence.

Nočem dosti govoriti o solah. To so italijanske ljudske sole, o katerih notem zgubljati nijedne besede, le povedati bi hotel, da so iste jako slabo urejene, jako slabe po svoji uredbi, in se siabo spravljene pod streho; sicer pa je to njegova stvar, ako se občinski svet, ki hoče skrbeti za varovanje italijanskega značaja Gorice, ne briga za to, da bi bile dobro organizovane italijanske sole, in ne skrbi za to, da bi imele take prostore, kakoršni bi odgovarjali dostojanstvu in malogi zavodov.

Sodišča v Gorici so tudi italijanska in pripomajajo mnogo k temu, da se ne more tako lahko poravnati prepri med Slovinci in Italijani. Sešebno moram opozoriti na porotna sodišča.

Notem se spuščati v to. Slovinci v Gorici, v mestu in na deželi se sistematično ne pripuščajo k službi porotnika, ali pa se pripuščajo v tako mali meri, da so tam prav za prav brez pomena, tako, da je porotno sodišče v Gorici od nekdanjega popolnoma v rokah Italijanov. To se opravičuje s tem, da razprave na porotnih sodiščih morajo biti italijanske, in da se torej le taki porotniki morejo vsprejemati v letni izkaz, ki so večji temu jeziku, torej najbrže Italijani, izmed Slovencev pa le nekoliko onih, ki umejo italijanski jezik; vsakako pa se vedno gleda na to, da se ne vsprejme preveč Slovencev.

Postotek je vedno premajhen. Radi tega se je od nekdanj tožilo na ministerstvo pravosodja, in ministerstvo pravosodja je tudi izdalo predpise, po katerih naj bi se odpravili ti nedostalki. Žal pa, da se je dve, tri leta sem jelo zaustavljati izvrševanje te odredbe. Posledica temu je, da v Gorici od slovenske strani niti ne morejo zapričiti političnega procesa. Ako toži Slovence, je gotovo, da bode obsojen (Oporekanje), ako gre za politiko ali stvari, ki se spravljajo v zvezo z isto.

Na porotnem sodišču v Gorici se postopa tako. Ako menite, da je drugače, potem niste dobro obveščeni o tem; jaz bivam na licu mesta in imam priliko, govoriti o tem z juristi, sodniki in odvetniki. Posledica temu je, da je italijansko novinstvo gorško vzišeno nad vse zakone, istemu ni možno priti do živega v Gorici na noben način.

Zastopnik V. kurije tržaške se čudi tem razmeram. Vi ste naši sosede. Ako ste tako malo poučeni o naših odnosjih, vam podam jaz mal izgleđ. Pred nekoliko leti so bili v „Corriere di Gorizia“ na ostuden način napadeni profesorji v Gorici, torej državni

uradniki. Državni pravdnik ni imel poguma, da bi podal zatožbo; največ, kar so je nadejal, da doseže, je bilo, da spravi popravek v list. Okrajno sodišče ga je odbilo. Še le drugi instanci se je posrečilo, da je dosegla popravek. Tedaj je državni pravdnik izrekel javno pred sodiščem: „Takega obrekovanja državnih uradnikov se nisem doživel“. To je konstatirano. (Posl. Hortis: Taka politika ni naša.) S tem ne spravljam na dan nikakih tajnostij, saj se je to zgodilo javno. Posledica temu je, da je novinstvo predrzno nad vso mero, da ponižuje in sramoti Slovence in jim podtika vse možno. Ako se med Slovence dogodil kaj nezakonitega, tedaj je gotovo, da se obesi na veliki zvon. Ako je le malo povoda, se stvar pretiruje, ako se pa ni dogodilo ničesar, so izmišljajo stvari, inam izgledov iz najnovejšega časa.

Čitalo se je v jedni številki „Corriera“, da, v v Mirnu, neki občini pri Gorici, lakal neki Tržčan stanovanja, kjer je nameraval lotos poletje preživeti, Ondotni Slovinci so ga napadli. Le s sumokresom v roci se je mogel rešiti. Tako je stalo rno na belom v omenjenom časniku. List je prinesel poznojo popravek, da je stvar le izmišljena.

Enak slučaj je bil v Prvačini. Nek slovenski izvošček je bil nasteval odotno slovensko ljudstvo, da je napadlo drugega italijanskega izvoščeka. Brali smo pa poznojo popravek, da je ravno obratno, namreč, da je italijanski izvošček nekaj zakrivil, radi česar se bo imel tudi zagovarjati pred sodnijo.

Poročalo se je tudi, da sta pri Brazzanu dva slovenska fanta napadla 17 italijanskih. Stvar se je pozneje pokazala ravno narobe. Jasno se je pokazalo, da je večina zažela napad.

To so fakti iz zadnjega časa. Teh ne trdim samu jaz, ampak tudi italijanski list, ki izhaja v Gorici „L' Eco del Littoral“. Zelo žal mi je, da nimam lista pri rokah. Pisal je v zadnjem času, da se neresnične stvari izmišljujejo, in da iz malenkosti delajo strašne posledice. Sploh se podtikajo Slovincem vedno slabši nameni in d. va. Tako italijanski list.

Dalje pravi, da liberalni list vedno toži čez Slovence, da prihajajo v uredništvo vedno pritožbe čez nje. Uredništvo konservativnega časnika pa nima nikdar opravila s takimi tožbami.

Se bolj pa je obzalovati, da je to novinstvo v zvezi z gospodovalno stranko — saj je isto glasilo poslednje —, z občinskimi uradom, in kakor kaže, celo z nekaterimi organi državne uprave; sešebno, in mnoga znamenja kažejo na to, s policijsko oblastjo v Gorici. (Oporekanje od strani Italijanov. — Poslanec Vedrai: Isto je pokvarjeno ravno tako, kakor židovsko novinstvo na Dunaju!) Gorica je zaostala vsaj za 10 let. Kar je pomenilo židovsko-liberalno novinstvo na Dunaju pred 10—15 leti, to isto pomenja sedaj novinstvo v Gorici. Predno liberalizem dospe v Gorico, treba mnogo časa. Na ta način je prišlo, da je to liberalno novinstvo vzraslo čez glavo celó tamošnjim vladnim oblastim. Sleherni uradnik si mora staviti vprašanje, in ne dvomim na tem, da si tudi stavlja to vprašanje, kaj poreče časopis, ako se zgodi to ali ono. Navešiti bi mogel izgledov, kako so se res posvetovali, kaj poreče k temu časopisje. To časopisje je za jedno tolmáč primorske vlade. (Oporekanje med Italijani.)

Ako čitamo nazore o Slovincih v tem listu in ako čujemo nazore posamičnih oblasti o istih, vidimo, da povsem soglašajo ti nazori. Od kodi prihaja to? Ali jemljejo oblastveni organi nazore iz tega lista, ali jih jemlje list od organov? (Veselost.) To soglašanje ni od danes ali večera, ampak obstoji že mnogo let.

Osebnost mi je bila dana priložnost, da sem se obvestil o tem in si nabral skušenj. Imeli smo v deželi visokih dostojanstvenikov, in imamo se takih, ki tu pa tam smatrajo za svojo prvo dolžnost, da od časa do časa, od gotovih prilikah in povodih, delajo vizite v slavnem uredništvu. Tega ni možno lajžiti.

DOPISI.

Tej stranki, ki je gospodovala v Gorici in se navadno imenoje Favettijeva stranka, se je približala visoka vlada; ne samo približala, ampak zvezala se z njo, in ne le zvezala, ampak je tej stranki na razpolaganje. (Oporekanje med Italijani.)

Gospoda moja; to vem iz lastne skušnje. (Postl. Hortis: Uprav narobe je res! — Poslanec grof Coronini: Vi letate k namestniku ob vsaki priliki! — Poslanec Spinčić: Kaj bi bliji vi brez njega?) Vlada je izročila občinski svet tej stranki, ona prepusti istega tej stranki in dopušta, da se take stvari dogajajo v Gorici. In takov občinski svet sklepajo spomenico do visoke vlade, do zastopnikov v državnem zboru in prositi iste, naj se poslužujejo te spomenice. Toda v tem pogledu je opaziti v Gorici spoznanja in spreobrnjenja. Ko je bil nedavno seja občinskega sveta, v kateri se je sestavila, oziroma potrdila pritožba zoper Slovence, letalo so po mestu plačane kreature, da so vabile občinstvo na galerijo občinske dvorane. Vedelo se je že, predno se je začela seja: danes bo huda, danes so vabili. Toda občinski svetniki niso došli polnostevlino. Zdi se mi, da občinski svet gorški šteje 24 članov; od teh je bilo navzočih samo 14, (stalnih ni bilo. Iz ust jednega občinskega svetnika sem izvedel to, ki je v svojem imenu izustil menenje, da mnogi izmed njih nečesto imeti opravili s tem občinskim svetom, da se ne udeležujejo na teh nemirih, vladajočih v Gorici nekaj časa sem, in da hrepene po tem, da nastopi pomirjenje. (Postl. Lenassi: To ni res, ne delajte se smešnega. Zakaj govorite nerensico? — Postl. Wedral: Mi moramo spoznati odnose. Klici: Najbrže je res!) Kaj vam rekel, volespostovani gosp. tovariš, je prišlo iz ust jednega občinskega svetnika. Dali je občinski svetnik govoril pravo ali ne, tega ne vem. Jaz nisem bil navzoč, jaz ne morem trdit. (Klici: Aha!) Saj sem rekel, da je prišlo iz ust jednega občinskega svetnika. (Klic: Toda le po govorilih!) Ne, tako je rekel v resnici.

(Tu ga je predsednik svaril pred polemiko.)

V Gorici velja parola; le ne Slovencev v mestu goriskem. To je parala, ki se je izdala in po tej paroli se postopa. Ako postevamo to stališče, potem nam je pojasnjeno, kaj se dogaja v Gorici in v okolici. Italijani, gospodovalna stranka, se čutiljo v Gorici žaljene in izživane po vsem. Izživani so, ako otroci, po ulici hodé, govorijo slovenski; izživani so, ako se vsklika „živio“; izživani so, ako so imena nad prodajalnici slovenska, izživani so tudi po tem, ako kdo ima slaveča in ako ta slaveček zna zvižgati „Naprej zastava Slave“. Neki prebivalec goriski je imel slaveča in je moral prebiti mnogo sitnosti radi tega, ni smel obrzati slaveča in ga moral dati proč. (Veselos.) Mož se zove Andrej Brajda in biva na „Placuti“. (Postl. dr. Verzegnassi: Ali je odgovorna za to tudi vlada?) Navel sem to, da pokažem, na kak način je izživljana gospodovalna stranka v Gorici. Ista paroli, da Slovenci izživljajo. A s čem? Po jednem sklepu! (Veselos.) Vsaki znak življenja, došli od nas, smatra se provokacijo. Toda, dasi pravijo tu, da gre le za italijanski značaj mesta goriskega, se ta stranka vendar ne more omejevat na to misel, in ako se voditelji onejajo na to misel, pa se pristasi ne morejo premagarati, ampak dogajajo se stvari, ki spominjajo deloma na one čase, v katerih je poslavljali poznani občinski uradnik. Najzlostnejše pa je to, da organi vlade nečesto mislijo na tiste čase, da nečesto priznati dogodkov Gorici, katerih vendar ni možno tajiti. Dne 18. marca je bila državnozborna volitev v mestni skupini. Občini je bil tedaj namen, da bi nadejano zmago slavili z velikanskim obhodom. Zdi se, da se je vlada obvestila o tem in obhoda ni bilo. To treba pohvaliti vsekako. (Postl. Lenassi: Pa ni res!) Obhoda ni bilo. (Postl. Lenassi: Ali iz drugega vzroka.)

Dne 22. marca se je vršila iz velesposstva in takrat se je sklenilo, da se pričakovana zmaga Italijanov istotako proslavi z velikanskim obhodom, katerega naj bi spremljala mestna godba in gasilci. Takov spredel se pa ne sme vršiti brez dovoljenja oblasti, kajti to spada pod zakon o shajanju. Lokalna vlada je pač bila toli dobra, da je dovolila to, dasi je bilo znamenj, ki bi bila mogla nagniti vlado, da ne stori tega. Že na dan volitve so se na stolnem trgu — volitev se je vršila v deželni hiši — dogajali prizori, ki bi bili morali opozoriti c. kr. vlado, da se nekaj pripravja. Neki deželni poslanec, ki je tu zaznamovan in podpisan z dvema pričama, je na stolnem trgu slučajno zabel med dve osebi, pripadajoči italijanski narodnosti in stranki občinskega sveta. Hkratu so ga obkolili in jeli zvižgati na strašen način. To je bila demonstracija. V pohvalo policiji morem omeniti, da je kmalu razgnala množico. Na večer istega dne je bila petorica duhovnikov, ki so morali preko Gorice, zasmehovana mej potoma od delavk. Zasmehovanje duhovnikov na javnem trgu znači gotovo žaljenje. (Klici na strani Italijanov: In ako zvižgajo nadškofu,

ali to ni razžaljenje?) Istega dne po volitvi so zvižgali v Via Signori dvema slovenskima volilcema iz velesposstva. Ob 1 in pol uri je šel neki deželni poslanec z nekim uradnikom po „Rastleto“. Tema dvema se je pridružila velika množica, ki je zasramovala uradnika, mu zvižgala in pljuvala nanj. V tem se je posebno odlikoval nekdo, ki je tu naveden z imenom in ki je kričal neprestano: Fora con sto porco di sciavo!

Koncem ulice je prišla straža in prijela razsajata. Kmalu na to je prišel policijski komisar, kateri je junaka izpustil. — Ker se je že po dnevu tako dogajalo, in se je vedelo, da vlada velika napetost med Slovenci in Lahi, ne bila bi smela vlada omejenega spreveda dovoliti. — Da bi gospodje ne rekli, da navajam stvari, katere se niso v resnici dogodile, zato hočem navesti, date na podlagi meni doslih poročil.

Po volitvi bila je prva demonstracija. To vam je bilo vpije, katero se je pol ure daleč iz mesta čulo. Jaz sem bil takrat slučajno za pokopalščem pol ure iz mesta, kamor sem slišal vpije. To naj bi bil izraz veselja. Pozneje zvečer so se godile stvari, katerih ne moremo preiti. Sprevedu je bil vsekako namen, dati veselju duska nad zmagu, katero so si priborili Lahi. Bilo je tudi slišati Slovence izživajoče izraze. (Postl. Lenassi: Ni res!) Meni so dosla poročila, jaz imam dokaze in imena onih, kateri so vse to videli in slišali. Tu so podpisale tri priče lastnoročno, in štiri priče z njihovimi naslovi so navedene, kateri so slišali vsklike naperjene proti Slovincem: Evviva Gorizia italiana! M... per i sciavi! Evviva Italia! Evviva Re d'Italia! Evviva Umberto! Evviva Garibaldi! M... ai sciavi, morte a quelle carogne di sciavi, evviva i nostri deputati italiani! (Živahno ugovarjanje.)

Na to je predsednik zbornice opomnil govornika, da naj se preveč ne spusča v podrobnosti. Potem je zopet nadaljeval dr. Gregorčič:

Je pa neka druga priča, katera sprizuje o istih izrazih in neka tretja trdi tudi isto. Imam pričo podpisano z imenom, katera je pripravljena navesti druge, kateri bi pričali isto. On pravi, da na dan spreveda okoli pol desete ure, ko je spreved že minil, je šlo od 30—50 mladeničev po ulici Rastel kriče mej potom: Evviva Italia! (Klici: To je laž!) Neposredno za mladeniči je šel v popolni uniformi nek c. kr. policijski komisar, kateri je k vsemu temu molčal, če prav je moral vse to slišati. On je stal bliže, kakor pa podpisana priča, katera je pripravljena vse to s prisego potrditi, in če je treba se dve drugi priči navesti.

Tu imam listino petih hišnih posestnikov in starih obrtnikov iz Gorice, kateri zatrjujejo, da so imeli lampijoni pri sprevodu belo-rudečo-zeleno barvo. (Čujte! Čujte! — Klici: Ni res!)

To trdijo gospodje, če pa želi visoka vlada, sem pripravjen takoj listine oddati, ker sem tudi pooblaščen za to. Ravno tako so kričali: Evviva Gorizia italiana, liberata dai sciavi, morte ai sciavi! (Čujte! Čujte!) Pljuvali so za Slovence, zvižgali in rogali se jim. Niti zasebnik, niti uradnik, nikdo ni bil varen pred zmerjanjem: porco sciavo!

Slišali so se klici: Evviva Umberto, Evviva Italia, Evviva Garibaldi! (Poslanec Lenassi: To ni res, to je laž! — Postl. Spinčić: Sedaj se stramujete!) Imam tu devet prič. Naš velespostovani tovariš grof Coronini je bil zvečer v mestu in je vse videl, kako tekajo ljudje z bakljami, podobni furijam in to v navzočnosti policije in zendarmerije. Slišal je ko so kričali: Evviva Gorizia italiana, m... ai sciavi, morte a quelle carogne di sciavi, evviva i nostri deputati italiani! (Čujte! Čujte!)

Neki general, ki stanuje v ulici Municipio, je pripovedoval, in priča tega je lahko navzoča, da je s svojo gospo stal pri oknu, ko je spreved obstal pred mestno hišo. Ko je godba nekaj komadov odigrala, se je čulo močno rjovenje: Evviva Gorizia italiana, fora i sciavi, evviva Umberto, evviva Italia! (Čujte! Čujte! — Smeh.) General se je začudil: Sem li v Avstriji ali ne? Se-li more kaj takega pripetiti v avstrijskem mestu? (Oporekanje.) Župan se je zahvalil na ovaciji.

Slovenci pa niso bili samo ta večer izživani, ampak tudi se pozneje. Neka mati se pritožuje v pismu, da mora spremljati svoje otroke v šolo, ker so jih vedno drugi zmerjali in pljuvali vanje; za njo samo so na cesti kričali: porca sciava. Neka otroška vrtnarica je poročala, da so ji skozi okno ulivali vodo in kamenje iz čaši; pritožila se je na policiji, a ta slednja ji je tozbo odbila.

Predsednik (pretrgano): Prosim, vendar ne nastevati vsih podrobnosti. (Oporekanje in klici: To sem spada!) Sedaj se gre samo za najnost praeloga.

Postl. dr. Gregorčič: Iz teh malenkostij sprevižite, kakov duh vlada v Gorici in kako se tam postopa z nami.

(Dlje pride).

Gorica, 18. maja. — (Slovenski napisi nad prodajalnici.) — Po Gorici so se začeli prikazovati novi napisi nad vratmi slovenskih trgovcev in obrtnikov, kar je prav in vse hvale vredno, kajti to nam bo posemal merilo, ki bo odločevalo, kateri so naši in kateri ne. Dusedaj je bil nad marsikaterimi vratmi slov. trgovca ali obrtnika napis tako pisan, da nam je delal le sramoto, ali istega celo ni bilo. (Za, da jih je še sedaj premnog. Op. ured.) Odslej naj bodo v tem pogledu drugače. Izogibajte se trgovca, kateri nima svojega imena posteno napisanega. Tako sp-ko smo videli dolgo časa nekje na Korunu, pri nekemu trgovcu, kateri je sicer po rodu Slovenec, a kar se tiče njegovega narodnega misljenja se je kazal odpuščalka.

Njegov priimek je čisto slovenski in se končuje na tič, a na njegovi trdki je Lilo ime s končnico ... ttig. Ker so v združenem času tega trgovca mnogi slovenski odjemalci ostavili, inna mož mnogo skode od tega, ker je prodajal več Slovincem, kakor pa Lahom. Sedaj si hoče pomagati iz zagate s tem, da je odstranil napis nad vratmi, češ ta mi odganja odjemnike, kakor strahlo vrabce. S tem korakom nas je opozoril na se i mi prikažujemo, da stori skoro tudi drugega, se odločnejega, in ta bodi: nad vrata naj pride čisto slovenski napis, in mož naj tudi dejanski dokaze, da je naš. Trgovca brez nikaškega napisu pa smatramo sedaj le ribiči, ki lovi v motni vodi. Prikritega sovražnika se nam je bolj ogibati, kakor očitnega. Za sedaj le se svarilo našim ljudem: Ne kupujte pri trgovcih brez slovenskih napisov!

St. Lucija na mostu, dne 18. maja 1897. (Odgovor na Lenassev napad v državnem zboru.) Nepopisno oupačila nas je vest, da se drznil v svojem „duhovitem“ govoru Blaž Lenas v seji državnega zbora, dne 13. maja t. l., očrtati z lažljivimi poročili našo gestoljubno vas. Razburjenost je bila velika in povsod so se slišale ne preveč laskave besede o možu, ki je tako skandalozno uporabil laž, da bi z njeno pomočjo pokazal širnemu svetu svojo demosteniško zgovornost in svoje izvanredne parlamentarne zmožnosti. Obžalujemo njegove volice, ker jih zna tako famozno zastopati. Črno vest morajo imeti gospodje, ako se morajo posluževati v svoje opravilnice neravnih lažij. Nočem se baviti z vsem govornim našega Blaža, omejujem se le na dogodek, koji je njegova bistrotna glavica izvolila dati na svetlo, da bi svet ne pozabil, da se se uporabljajo na svetu srednjeveške natezalnice. Umestno bi bilo, ako bi mi hoteli koga akademija znanosti (morla doli kje v Kalabriji) podeliti zato iznajdbo častno diploma. Saj s takim človekom se vendar resno ne more govoriti.

(Od tukaj naprej je zaplenjeno 85 vrstic).

Dostavek uredništva. — Da svet izve govorniško zmožnost našega Blaža, s katero je nastopil prvič na Dunaju, prineseno njegov govor v prihodnjem „Primorcu“ po brzopisnem zapisniku.

Izpod Čavna. — Na prošnjo tujakešnega „Vinarskega in sadjarskega društva“ imeli smo 16. t. m. v Kamnjah poduk o cepljenju trt na zelenu. Ljudstvo je pokazalo s svojo mnogostevilno udeležbo, da se zanima za stvar — sicer ni čuda, kajti trtna uničevalka, us, nam preti iz sosednjih, in žali Bog tudi v samej občini ima svoj delež.

Gospod Dominiko, volja slov. kmetijske šole v Gorici, je pokazal, da je strokovnjak in da zna na lahkoumeven način pojasnjavati in predavati o svojej stroki.

Meseca marca nam je predaval gosp. Cotič, popolni učitelj kmetijstva iz Trsta, koji je pokazal, da je kos svojeji nalogi in je ljudstvu prav temeljito razložil zimsko cepljenje. To dvoje predavanj je dalo povod, da se je začelo ljudstvo zanimati za ameriške trle in pozneje obdelovanje.

Iz Ribemberga. — (Trgovske tablice na sejmovih.) — Pisalo in govorilo se je že mnogo o trgovini goriskih trgovcev in obrtnikov. Dajla so se čitateljem pojasnila in se pripravljali kupovati vedno pri slovenskih trgovcih, češ, da moramo doseči le po ti pol: začeljen namen.

Ker so pa nekatere vasi oddaljene po 3 4 ure od slovenske Gorice, ima naš kmet le redkokdaj priliko, kupovati v mestu. Posledica temu pa je, da ko so sejmovi na deželi, pogosto res ne more ločiti slovenskega trgovca od laškega, ker ga ne pozna niti po imenu in tudi po osebi ne. Ni čudno torej, kar se je tolikokrat zgodilo, da Slovenci, misle da kupujejo pri naših trgovcih, so baš takrat podpisali zagrizene Laha.

Zatorej, g. urednik, blagovolite v Vašem cenjenem listu priobčiti to-le: „Z ozirom na splošno korist trgovine in obrtnije naših trgovcev, bi bilo želeli, da vsaki slovenski trgovec, ki obiskuje sejne na deželi, prinese seboj tudi tablico z enakim napisom kot jo ima v Gorici nad svojo prodajalnico, katero naj razobesi nad svojim „stantom“.

S tem pripomorete nekoliko naši dobri volji, naše trgovce pa opozorite k sloznetnu postopanju. kajti na laške tablice se ne bomo ozirali. — V slučaju zlorabe takih tablic, t. j., da bi ne bila ona nad prodajalnico enaka s sejnisko narodno tablo, tedaj seveda se bo dotična trdnica smatrala kot ptuja.

Probujena Primorska. Iz dnij razstornih nov se dan poruja, Kar zelo jiti okó — najlepši dan, in glej, iz žalne tmine narod vstaja, Ki snival sebi je poguben san.

Kdo je, ki v zgozovine poznih dnovih Budi zdaj k novemu se delu spet? Ki tujec v lastnih bival je domovih, Ki spon se krutih zdaj otrasa vnet?

Očem zavzetim v dražestnem nakitu Razgrinja dneva ga se prvi soj — Nas narod vstaja v solnce žarnem svitu, Slovenski narod san kotal je svoj!

Kotal je san, kotal z njim tužno dobo, Ko tujec slednji bil mu gospodar, Ki pravo mu krutil, krutil svobodo, In mu le robstvo je usiljal v dar.

Rohneč probudil se iz sanj je kletih, Kot dviga se rohneč iz spanja lev, Ko vztrajal ga naval je čel nestelih, In v njem pravični se probuja gnjev. —

Slovenci mili, Slave zvesti sini, Za namj pa je hlapečstva zastor! Naprej tedaj, da skoro v domovini Svobode luč nam razjasni obzor!

Pravice branimo si v borbi vsaki, Brez prava ničen nam je vsak obstoj — Zató naprej za našimi prvaki, Da s pravom narod si otmemo svoj!

V pomoč nemudno svojcem le hitimo, Ker s svojci svoji si množimo last, A v stran se mrzikom okom obrnimo, Kjer tujec svojo nam nastavlja past.

Trdnjava erla nam domovje bōdi, V njej hraber vsakdo bōri se junak, Do zmage prapor eden v boj nas vodi, Kjer vsi za vse, za vse se bōri vsak.

In pripeljala da bo lepša zora, Ko v trajni slavi bo blestel naš rod, In prost bo vsak Sloven, kot biti mora Sloven na svoji zemlji svoj gospod!

Poslanica.

Gospodu Blažu Alfredu Lenassiju, državnemu poslanca na Dunaju.

V seji poslanske zbornice na Dunaju 13. t. m. ste med drugim slabo prevedli naslednje besede iz „Soče“, češ, da je pisala o Italijanih (v sestavku „Uganak“): (Tukaj nam je bil zaplenjen znani odloček iz Lenassijevega govora.)

Vsakemu človeku je prošlo, da se osmeši pred svetom, in te pravice ne zanikamo tudi vam. Toda javno moramo izreči svoje mnenje, da ste vsi reč vedoma zasuknili, računaje na hipni efekt. Vprašamo Vas pa, zakaj niste povedali tudi „Resitve“ na gorajo „Uganak“? Ali morebiti zato ne, ker bi se vam smejali v obraz tudi — Vaši prijatelji? — Z ozirom na Danokljeve meč, kateri vilihi nam nami g. drž. pravdnik, moremo reči le toliko, da ste v tem pogledu govorili nerensico.

Dalje ste trdili, da „Soča“ je grozila nadškofu s prestopom v pravoslavje vseh Slovanov.

Pozivljamo Vas, da remuloma navedete številko in mesto, kjer je to tiskano. Ako tega ne storite, bomo imenovali Vaše govorjenje takó, kakor edino zasluži.

V Gorici, 21. maja 1897. Uredništvo „Soče“.

Domache in razne novice.

Zaplemba. — Tudi današnja izdaja za Gorico nam je bila zaplenjena radi dopisa od „St. Lucije“ in sicer od odstavka: „Da je ves dogodek... do... Bizalj l. r. podžupan“. — Danes je bil srečnejši lov, kajti zasacili so nam nad 50 iztiso! —

Pripis. — Ob 3. uri smo dobili zopet drugi odlok o zaplembi glaseci se: Bivate obveščeni, da zapade zaplembi današnje „Soče“ (izdaja za Gorico) št. 21. tudi člen „iz hrilov“ in „Poslanica“ od besede „živio slovenici de... pod noge“. — Brez komentarja!

Osebnost. — Poštni uradnik gosp. Anton Dietz je premeščen iz Ljubljane v Gorico. — C. kr. okrajni komisar Adolf vitez Wiedemann je premeščen iz Gradišča v Pulj; na njegovo mesto pride g. dr. Alfred Lill pl. Lillienbach iz Tolmina. — Gosp. Alojzij Doljak, c. kr. davčni oficijal, je imenovan priglednikom v Gradišču.

Birma. — Kakor poročajo, bo opravil letos birno na Goriskem presv. gospod dr. Glavinca, naslovni nadškof pelozki. — Kakor je že znano, tudi presv. g. dr. Glavinca je žrtve današnjega političnega sistema na Primorskem. kajti moral se je umakniti iz tržaške škofjske palače, ker so mu bili odnošaji neznosni.

Anton Ferfila. — V Škoflji vasi pri Celju na Stajerskem je umrl minul mesec g. Anton Ferfila, brat v Gorici splošno znane g. Franje Ferfila. Pokojnik, ki je bival kot trgovec 15 let tudi v Gorici, je bil nekaj let tajnik Čitalnice in tedanje podružnice, bralnega društva namreč. V zadnjem času je bil tajnik krške občine in slednjic je umrl kot trgovec v Škoflji pri Celju. Blag mu bodi spomin!

Izpodletelo veselje. — Danes teden že ob 11. predpoldne je bilo vse živo na našem slavnem redarstvu; vse je bilo končano, vsi redarji v službi, tudi taki, ki bi imeli sicer prasto. Okoli 11½, je pričelo prav živahno tekanje, razdeljevalo so se naloge in bicikelj je prišel lepó očejen v „dinst“. Ljudje so mislili, da gospoda gotovo pričakujc kakega visokega gosta, da ga dostojno sprejme.

Toda nič tega ni bilo! Vsa ta cast je veljala le jeziki — „Soči“, katera je imela bajé zopet vzeti v delo nalepolnega sina našega velespostovanega in velepriljubljeneega okrajnega glavarja gospoda vitezja Bosizio de Turnegg e Jungeneq. in njej v počast so bili razpostavljeni redarji po vsem mestu, celo trije ali štirje v civilni obleki so bili poslani v pomoč, da ne bodo vzbujale uniforme preveč pozornosti. Jeden gospodov redarstvenih uradnikov je bil z bi-

cikljem pri državnem pravdnistvu; nadkomisar g. Contin je čakal „Sočo“ že v veži; raznašalec so šli za pelami redarji — in na danu znamenje — „hop“!

Toda čudež! Znamenja ni hotelo biti, raznašalec so „S.“ razdali zaplenbe ni bilo, a redarji so šli zaman na sprehod po mestu. Kdorokoli je vedel za to prezanjivo gonjo, je hotel počiti od smeha. — Pa poretó, da naše slavno redarstvo ni delavno, ni pozorno za brambo — „državnih interesov“. E se non ridi, di che ri ter suoli?!

Slovenel! bodite oprezni. — Naši vrli somesčani — laški trgovec — so iznašli zopet nov sistem, pod koga krinko vabijo ter lovijo v svoje prodajalnice slovensko zavedno, a lahkoverno ljudstvo z dežele.

V svoji službi in o namreč Slovence, katere razpoložajo okrog po mestu mej aase rojake z urozi svojega blaga.

Te dni je poslal laški žitni trgovec Venuti na Novi cestu proti mostu svojega delavca — Slovenca — na Koren, da je razkazoval in ponujal našim kmetom uzorec žita, riza in fižola. Ljudje, misleči, da ker je sam Slovenec, ponuja tudi blago naš i trgovcev, so prišli v mesto in vstavili svoje vozove pred trgovino Venutijevo. — Založili so pri njem baje preko 24 kvintalov žita. Pred kupovanjem so ga baje vprašali, če je Slovenec, na kar jim je sveteda odgovoril, da je.

Ko je videl, da se mu je nova metoda dobro sponesla, šilil je koncem potecnega ledna zopet svojega „sciava“ mej „zeleslote“ (to ime so iznašli v zadnjem času za besedo „schav“), hotéč jih zopet dobro obriliti.

Torej Slovenci, iz navečnega slučaja se zopet lahko uverite, da niste nikoli dosti oprezni. Spametujte se ter kupujte le pri trgovcih, katere poznate, da so zavedni Slovenci. O katerih pa se niste dosti poučeni, poizvedujte prej predno greste — Lahom na limanice! Bodite pa vedno vsrajni ter se držate se gesla „Svoji k svojim!“

Slovenski napisi. — Nekdo nam je dopisal le-le vrstice: Naročil sem neki ženski, naj mi prinese različnega blaga iz Gorice s pristavljenim, da mora kupiti pri Slovincu. Blago mi je prinesla, vprašal sem jo, kje je kupila. Spoznal sem, da pri Lahu. „Kaj mi vemo, kdo je Lah, kdo je Slovenec“, mi je odgovorila. Torej! Goriski slovenski trgovci in obrtniki, ne bojte se slovenskih napisov, da bodo naše ljudje vedeli, kje da ste! Kaj nam pomaga vse naše sodelovanje v vaš prid, ako sami nočete delati.

Le canzonette barbare e rispettivi bestial comandamenti sparsi da alcuni orsi! cc. — Ujdanja in kulturonosna „La Sentinella del Friuli“ je počastila Slovence zopet z novo evkejo iz vrta svoje kulture. Nekdo je namreč podaril „Legi“ par stotek, da je mogel izbrulati proti Slovincem gornje besede, ki se natanajo na našo „narodno gorisko pesem“ in „deset narodnih zapovedij“, ter pomenijo, da so pesmi sestavljene v „barbarskem“ jeziku, a zapovedi so „živinske“, razdelili pa so jih v kakeri „med vidi“. Kakor se vidi, gospodje okoli „Sentinelle“ napredujejo s svojo kulturo, in mi se tega, sevé, veselimo, ker je vse to le voda na naš mlin. Sprejemajte torej na znanje, da naše pesmi so „barbarske“, zapovedi „živinske“ in Slovenci pa „med vidi“, — prosimo te zadnje, da si to zapomnijo in svoje groše nosijo le k Slovincem. „Medved“ (Slovenec) pa lovec (laški trgovec, ki preži na slovenske groše) se ne smeta stringati! — Svoji k svojim!

„La Sentinella“ in zaloga kolonijalj na veliko. — Ta revolverski listič se je že večkrat oglašil z vesticami, da se ponorčuje z veliko zalogo kolonijalj, koje mislijo ustanoviti Slovenci v Gorici. Upamo, da ne bo dolgo čakala ter da jo prejde kmalu volja, norečevati se iz Slovincem. Na ta račun je že nekaj nabrala za svojo „Legi“, kar navaja v poslednji številki tako le: „Avendo letto il secondo annunzio, in attesa del terzo e dei fatti! i cor.“ Dvakrat smo že naznanili, da se zaloga ustanovi, danes pa javljamo, kot „terz. annunzio“, da se to zgodi prej nego si to sami mislijo. Dotlej pa se le to lažite, kakor najboljšje znate! Nabirajte krone, dokler je še čas!

Kdo napada? — V ponedeljek sta sla čez Travnik dva gospoda, ki sta glasno govorila slovenski. Nakrat jima pričrli iz enega okna hiše št. 3 mimo glav kos pobarvanega stekla, ki se je razbilo na tleh. Sreča, da ni nikogar zadelo! — Na oknu se je prikazal kakih 18 let star mladič, ki je pušil smodčico in se zadovoljno smehljaj. — Gospoda sta naznanila vsi reč goriskemu redarstvu. — No, sile ne bo; za to bo že skrbel višji komisar Contin.

Kdo izziva v Gorici? — 2. t. m. je šel neki Slovenec iz ulice Rafuta proti Torrente na dom ter vskliknil sam seboj polglasni „živio“. To je zadostovalo, da so začeli lezati kamenje za njim in celo so za njim zbežali štirje fantje ter, ustavivši ga, so zahtevali od njega, naj vpije „evviva“. Slovenec, dobrosrčna duša, se jim je nasmešil in jih pustil pri miru, dasi bi lahko bili obtutili moč njegovih pestij. „Evviva“ ni upil, to se razume. Slučajno sta sli mimo dve straži, na kar so pobrali napadalci sila in kopita. Elen istih je sicer šel za njimi, ali jih ni ujel, dočim je drugi stražar stopil k Slovincu ter poizvedoval po imenu in njegovem stanovanju in svrhu daljnega postopanja proti napadalcem. Danes štejejo že 21. majka, Slovincem pa se ni znano, ako se je pocalo na odgovornost dotične napadalce.

Bodimo bolj resni. — Lahi se vedno pripovedujejo, da Slovenci so tu ali tam prisilihi tega in tega Laha, da je moral „živio“ kričati; to se je baje zgodilo celó v zadnjih dneih. — Nočemo preiskovati, ali je kaj resnice na teh govorilih, ali reči moramo, da taki čini, ako so resnični, so same na sebi norečije, ki se potem izkoristajo proti vsemu narodu. Prosim, da se take norosti opuste! Mesto tega naj se vsakdo raje potruži, da nevedne ljudi pouči o tem, kam

naj nese svoj denar, kadar pride v Gorico. To edino bodi zdaj glavno delo vsakega Slovenca. Svoji k svojim!

Opozorjamo čitatelje na oglase, katere prinašamo na četrti strani. Onim, kateri želijo dobiti obleko po ceni, priporočamo gosp. Poveraja na Travniku št. 22, kateri ima prodajalnice v hodniku spod in v I. nadstropju. Može je vseskozi naš in vsake podpore vreden. Razun g. Poveraja je v G. obilo drugih slovenskih krojaških mojstrov, tudi na te ne smemo pozabiti — le sami se morajo vsaj nekaj pobrigrati za svojo reklamo — Naši peki znajo pripravljati tudi fino pečivo, posebno koljace za birnanice. Opozorjamo torej ljudstvo po deželi, da se poslužijo pri naših rodoljubnih pekih ter naj opusti one nasprotnice, koji nas zančujejo, kar smo že naglašali v prejšnjih številkah. — Trgovci na deželi opozorjamo pa posebno na oglas tvrdke J. Pipan & Co. iz Trsta, katere zastopnik krozi uprav te dneve po Goriskem. — Vsi oni naši trgovci in obrtniki v Gorici in na deželi, koji se niso dali svojega pooblastila spediterju g. Hvaliču, naj to storijo čim prej, kajti v kratkem prinesemo imena vseh onih naših trgovcev, koji so se oklenili g. Hvaliča, da mej njimi opazimo tudi one, katerih se ni! — Ne smemo pozabiti tudi drugih naših trgovcev in obrtnikov v Gorici, kateri so vestni Slovenci. Binkoštni prazniki se bližajo in marsikdo bo potreboval to in ono reč. Takšno kupi le tam, kjer bo videl — slovenski napis, kajti do takrat se še pomnožijo! Svoji k svojim!

Svoji k svojim! — Prosimo, Slovenci, da se tega gesla še malo bolj poprimete, ker se vedno vidimo zjutro zgodaj Slovence zahajajo v štacune naših največjih nasprotnikov; to ne sme biti, ako se bo to ponavljalo, pribižali bomo imena tistih, kateri redče gata na svojih prsih! Torej pozor!

Erviva Gorizia Italiana, fu e sarà sempre italiana. Tako je napisano celo v stolni cerkvi na galeriji. Besedi "italiana" sta podčrtani, kar pomeni gotovo še posebno željo.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ zavode smo sprejeli: 116 kr., katere je nabrala gospa Ursula Komel v Vižinovi kreni v Krombergu pod geslom: „Bog naj živi naša državna poslanca.“ — Iv. Vogric, nadč. v p. v Gorici, gl. 150. — Gl. 3:22 nabrala vesela družba v županovi gostilni v Solkanu. — Za najdeni lanček 20 kr. — Pepca Petelinčkova nabrala zopet gl. 350. — Ker se „Pepca Petelinčkova“ drži strogo devete narodne zapovedi, darovali v „Petelinčkovi“ gostilni „stalni pijanci“ 50 kr. — Dva debeluha (M. B.), tehtajoča se na Jurečičevi tehtnici 1 gld. — Vseled poziva v „Soči“ sprejeli 4 gld., namesto nabranih gl. 366. —

Gg. perel, ki niso se oddali glask iz „Zlatoroga“, so naproseni, da je izroče čitavju Italijem.

Iz Plavlj nam poročajo, da včeraj so odprli novo cesto v Rodežu. Prvi je šel po prvi poštni voz, za njo pa tolmunski glavar visokor, g. prof. Miroslav Maronzi. — Cesto je dogradil znani cestni graditelj g. Andrej Konjedić.

Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico se bodo vršile koncem t. m. Odbor „Sloga“ je sklenil včeraj, da se teh volitev letos ne udeležijo.

Izlet slovenske čitalnice v Gorici. — V nedeljo 23. t. m. ob 3. pop. priredi čitalnica izlet v Vrtojbo. Zbirališče pri kapucinih. Kolesarska gospoda naprosijo, je, oditi pol ure prej, da pride pravočasno na cilj. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno Pläer.

Kje leži Gorica? — Neka goriska trdnika je dobila zaboj z naslovom: N. N. — Görz, Land: Italien. — Posiljalec je prišla s Stajerskega, in radi tega se nam čudno zdi, da na Stajerskem ne vedo, kje leži Gorica. Kdo je tega uzrok? No, saj sedanjí vladni sistem na Primorskem res še tako ravna s Primorsko kot bi bili že res pod Italijo!

Narodna čitalnica v Tolminu vabi k veselici iz igre, ki bo v nedeljo dne 23. maja 1897. točno ob 8. uri zvečer v dvorani g. Ivana Gabrščeka. Vpored: 1. J. Aljaž: „Občutki“, možki zbor z bariton-solom. 2. Iv. Mercina: „Dekliška tožba“, ženski zbor s spremljevanjem glasovirja. 3. A. Hajdrih: „Lahko noč“, četvero-pez. 4. Dr. G. Ipatov: „Pozdrav“, mešan zbor. 5. Dan. Tečlovic: „Življenja cvet“, bariton solo s spremljevanjem glasovirja. 6. Mat. Hubad: „Narodne pesmi“, možki in mešan zbor. 7. Igra v dveh dejanjih: „Ona me ljubi“. Po besedi prosta zabava. Vstopnina 30 kr. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Iz Lokaveca pri Ajtovščini smo dobili dopis, v katerem se nam naznanja, da so se tam vršile občinske volitve 11. t. m. Pri volitvi sta se borili dve stranki, namreč dose-danjega župana in njemu nasprotna. Zmagala je prva stranka. Proti volitvi je uložen utok, ker baje ni slo vse gladko — po zakonu namreč. Uspeh utoka sporočimo, ako nas o tem obvestijo.

Od Sr. Lucije nas prosijo, da popravimo vest o vozniku Manfreda v predzadnji „Soči“ v tem smislu, da je stranka sama zahtevala, naj vino vzame pri Bolafinju, in na voznikovo ugovorjanje izjavila, da je to storila za onj. Bomo videli.

Iz Nabrežine (Izv. dopis). — Dragi Nabrežinci! Dolžnost mi je javno pohvaliti izvežbanost in preciznost naših pevcev. K temu je pa največ pripomogel izvrsten učitelj gosp. A. Tance. Omeniti moram pa tudi jako zanesljivega in dobrega pevca, ki že mnogo let podpira narodno petje, v Nabrežini, našega čvrstlega korenjaka g. Martina Pertota, Ne pozabite, dragi pevci nabrežinski, da ta moč zaslužijo odlikovanje, da se bo tudi on rad vas spominjal. Opozorjam vas, da mu prireditelji kak pevski večer in mu pri tej priliki izročite odlikovanje. Takega pevca ne bode kmalu Nabrežina rodila kakor je g. M. Pertot. Posnemajite, dragi Nabrežinci, tega

moža stari in mladi pevci, da bode te tudi vi pevali dolgo let in lepo kakor on. — Bog daj se veliko takih narodnjakov! Živeli Nabrežinci!

Za turiste in dlistančne jahalce. — Kakor se nam je sporočilo iz popolnoma verjetnih virov, radijo že dalje časa uristi in jahalci pred in po težavnih turah kwizidov fluid z prav dobrim vspehom. Kwizidov fluid ima, kakor se nam poroča, lastnost vtrdití kite človeškega telesa tako, da se največje težave na potovanju prebijajo z lahkoto. Po drugi strani pa popolnoma poživí to sredstvo vsled svojih prineskov utrujene kite in odstrani vsako utrujenost in bolečino, ki mogoče nastane vled prevelikega napora. Za peš potovalce in jahalce ta miglej, ki smo ga dobili od strokovnjakov, je gotovo zelo velike vrednosti.

Nonavaden dogodek. — V nekaterih českých listih čitamo zanimiv slučaj, iz katerega sledi jasno, kako važno je zavarovati svoje življenje za slučaj smrti. V Melniku umrl je tamojšnji profesor Trgovinske šole g. Jaroslav Pavliček v starosti 20 let. Prav pred svojo smrtjo dne 22. januarja t. l. dopoldne dal se je zavarovati pri banki „Slavija“ v Pragi za 1000 gld. Banka „Slavija“ sprejela je zavarovalno pogodbo, ki je stopila z gorenjim dnem ob 12. uri opoldne ob starih je nagloma umrl profesor Pavliček. Kakor razvidimo iz zahvali, ki jih je poslala mlada vdova po českých listih, izplačala ji je „Slavija“ takaj brez najmanjših ovir in brez vseh odtegljajev ves zavarovani kapital — kar ni pri drugih zavodih navada — in stem činom najsjaneje okazalo svojoro kulantnost. Kako modro je tedaj zavarovati svoje življenje za slučaj smrti, ni zlasti noben zakonski moč ni bi smel biti nezavaran! Zavarovati pa ni potreba svejega življenja pri tujih naši narodnosti čisto sovražnih zavodih, kajti kakor kaže gorenji slučaj zaslužiti tudi naša domaća zavarovalnica „Slavija“ popolno neomejeno zaupanje in k njej zatekati se je dolžnost vsacega pravega rodoljuba.

Opomni dolžnikom. — Vsakdo pač vidi, da ni izpolnjeno svojo nalogo vestiti in natanko; zategadelj bodo odslej se strože pazili na red, da bomo vršili svojo dolžnost tudi vsi naročniki. — V kratkem bomo začeli poterjajati vse zaostale naročnine potom — postnih nalogov. Veliko je nemarčev, da moramo vseliti tak način poterjanja.

Svojim prijateljem in znancem, ki me od vseh strani poprašujejo, moram žal naznaniti, da mi je soproga še vedno bolna, zadnji čas celó precej hudo. Ker je pa imela ona do časa, ko je za Božič oblegla, v rokah vse upravniške in odpravniške posle raznih časopisov in drugih založnih knjig, kar je že samo na sebi postalo prav obsežno delo, je pač umevno, da sem ostal v velikih neprilikah in zalzel v nered, kajti sposobne osebe za vsa ta opravila se nisem mogel dobiti. Zategadelj lepó prosim, naj se mi ne zamerja, ako ta ali oni ni dobil odgovora, računā ali morda celo zahtevanega blaga; kdor ima kaj sočutja z mojim položajem, ni gotovo oprosti — To z ozirom na razne pritožbe, ki mi dobajajo. — Upam, da kmalu spravim vse v red.

Pri tej priliki tudi prosim vse prijatelje, znance in druge rodoljube širom Slovenije, naj bi uvaževali moj položaj in ogromno delo, katero moram vršiti dan k dnevu; zategadelj mi ne dostajate časa za dopisovanje, kakor bi kdo želel in v navadnih razmerah tudi pričakoval. Zadnje mesece mi je došlo gotovo 200 listov, na katere nisem odgovoril, kar je pač umevno po tem, kar sem povedal. — Sicer pa lepó prosim, ne se obračati na me za zasebne reči; včasih dobivam taku naročila in prošnje, da poslanem nervozno že pri čitanju.

In še nekaj moram prositi! Dogodi se, da pride k meni do 30 in več oseb na dan; druga drugi podajajo kljuko ali pa jih je kar po več skupaj — in to čisto za reči, ki mi mene prav nič ne zanimajo in mi le kradejo čas, katerega imam le malo na razpolago. — Kdor je v resnici moj prijatelj, prosim ga, naj bo vselej kratek. — Za tiskarniške posle je vedno na razpolago vodja tiskarne g. Krmpotič, kateremu vsakdo zaupa lahko tudi druge reči, katere je hotel le meni sporočiti. — Odgovorni urednik „S.“ in „P.“ je pa na razpolago strankam vsak dan od 11. do 12. predp. v tiskarni. Tu je torej mogoče opraviti brez mene vse, kar se tiče tiskarne in časopisov. Le v rečeh posebnih važnosti prosim, da se pride naravnost k meni.

Marsikomu se bodo zdele smešne te zadnje besede. Za me so nastale prava potreba. Ne morem si pomagati drugače. Prosim torej! A. Gabršček.

Društvene vesti.

Trgovsko-obrtno podporno društvo v Gorici. — Pravila tega društva so izgotovljena in osnovni odbor je sklical na nedeljo 23. t. m. ob 3. popoldne v dvorani tukajšnje čitalnice občini zbor, ki naj pretrese in sprejme pravila ter izvoli ravnateljstvo za dobo treh let. Ni treba poudarjati, kakaj se trgovsko-obrtno društvo mora ustanoviti. Hočemo živeti in živeti kol svoji. Življenje je delo, je boj. V delavne vrste trg.-obrne društva mora vstopiti vsakdo, kdor je moč. Delu se ne sme odtegovati nikdo. Doba golega posvetovanja, nasvetovanja drugim, mora prestatí. Kdor je naš, kdor želi našemu ljudstvu življenja in moči, mora pomagati po svoje pri delu. Po delu spoznamo naše ljudi, — po nebržnosti naše narode in trote.

Goriška ljudska posojilnica bo imela obeni zbor 30. t. m. (Glej oglas.) — Uradne ure: za vsakovrstne posle so od 8. do 11. predp.; od 1. junija naprej pa bodo za denarne posle od 11. ure naprej vsak dan razun praznikov.

Sadjsko in vlnarsko društvo v Kanalu priredi na željo prebivalstva v nedeljo 23. t. m. četrtlo predavanje in foga Gorjanskem polju po popoldanski službi božji na prostem. Podučevalo se bode tudi praktično cepljenje trt v zeleno.

Redni občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici se je vršil v nedeljo popoldan pri živalni udeležbi društvenic. Po kratkem nagovoru neutrudne podružnične predsednice, gospe Avguste Santel, je pričela tajnica gospica Ana Dvogan to-le poročilo o podružničnem delovanju v preteklem letu:

„Mnogo stoletij bije slovenski narod boj za svoj obstanek. V boju pa ni nikdar obupal. Zaupal je v Onega, ki ga je poklical v življenje, zagotovil obstanek in mu poslal že v prvih stoletjih blaga učenika sv. Cirila in Metoda, da sta pradedom razlagala v slovenskem jeziku zveličavne nauke sv. vere, ter zanetila v njihovih srcih ljubezen do Boga in slovenskega jezika. Njima na čast in slovenski deci v korist se je osnula šolska družba sv. Cirila in Metoda. Namen družbi je, skrbeti, da se slovenska mladina izobrazi v dobre kristjane, vnele Slovence in zveste Avstrijance. Družba in njej podrejene podružnice, budijo in vnuenajo narod po širni slovenski zemlji. Ob Soči, Savi, Dravi, Muri, in Krki je obrodilo to delovanje že obilnega sadu. Podpirajmo vsestransko to prekrisno podjetje. Pomagajmo darove na žrtvenik, domovine in polagajmo slovenski mladini do napredka in omike! — Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Gorici prične z današnjim dnem deveto leto svojega delovanja. — Pri podružničnem občnem letnem zboru, dne 8. marca 1896. leta so bile izvoljene v načelnstvo: gospa Avgusta Santel, prvonestnica, gospa Amalija Drufovka, blagajničarica, gospica Ana Dvogan, tajnica. Namestnice: gospa Ivanka Dekleva, gospa Marija Kanceler in gospica Lavoslava Koršič. Odbornici sta bili: gospa Karolina Zavnik in gospica Milena Premrou. Pri podružnični seji dne 8. marca 1896. l. se je sklenilo, izreči vsem p. n. poverjenim pismeno zahvalo za požrtvovalnost v minulom društvenem letu, s prošnjo, naj bi se dalje delovale v razvoj društvenega namena. Za leto 1896-97. so bile naprosene te-le poverjenice: gospa Terezija Klančič v Podgori, Kristina Lokar v Miru, Karolina Furlan v St. Andrežu, Alojzija Mlekuz v Cepovanju; gospici: G. Doljak v Solkanu in Marija Komac na Kviškem. Prijaznim sotrudnicam naša iskrena zahvala!

Odbor goriške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda je priredi dne 2. februarja 1897. leta podružnično loterijo mesto običajne veselice. Čisti dobiček, 600 gld., se je daroval „Slogini“ učenim zavodom v Gorici. Prisrčna zahvala vsem onim, ki so s krasnimi ročnimi deli ali drugimi darovi pripomogli k tako sijajnemu uspehu. Pri božičnici otroških vrtec v Pevni, Podgori in Ložniku so bili obdarovani vsi otroci brez razločka. Otrokom je igralo srce od veselja, ko so gledali v olepšano božično drevesce, v nove obleke, obuvala, jestvine itd. Gotovo jim ostanejo neizbrisni sladki spomini onih presrečnih let, ko so jim rodoljubne gospe z ljubznjivimi besedami razdeljevale božične darove. Da bi taki trenutki vtisnili slovenski mladini ljubezen do slovenskega naroda in vedno hvaležnost do podpirateljev slovenske mladine.

Dne 11. avgusta 1896. leta sta zastopali goriško žensko podružnico sv. Cirila in Metoda pri X. veliki redni skupščini v Ljubljani gospa Amalija Drufovka in Ivanka Dekleva. — Podružnica steje danes 25 u. novine, 184 letnic in 35 polpornice, torej skupaj 244 članov. — Odbor je imel v društvenem letu 7 sej. — To poročilo je bilo sprejeto na znanje, na kar je sprotičila gospa Amalija Drufovka o denarnem uspehu podružnice, in sicer dohodkov je bilo:

Preostanek minulega duštva. leta gl. 3154
Ustanovnina 10—
Letnina in podp. 15880
Prodane knjige 125
Radod. doneski 63— = gl. 26459

Izdatkov pa:

Odposlalo se je v Ljubljano glavn. vodstvu gl. 100—
Nameravana veselice, božičnice in druge potrebe 12492 = gl. 22492

Torej čiste preostanka gl. 3967

Po odobrenem računu se je preslo k volitvi novega odbora. Izvoljene so bile kot: Prvonestnica: gospa Avgusta Santel. Blagajničarica: gospa Amalija Drufovka. Tajnica: gospica Ana Dvogan. Namestnice: gospi Ivanka Dekleva in Karolina Makuc, ter gospica Lavoslava Koršič. Odbornice: gosp. Marija Kanceler in Karolina Zavnik ter gospica Milena Premrou. — Novemu odboru želimo najboljši uspeh!

Odbor akademičnega društva „Slovenje“ se je na svoji seji 10. t. m. sestavil sledeče: predsednik: cand. iur. Metod Dolenc, podpredsednik: stud. phil. Ivan Košnik, tajnik: stud. phil. Anton Jeršinovic, blagajnik: stud. iur. Matija Marincek, knjižničar: stud. phil. Hinko Vodnik, arhivar: stud. iur. Josip Ferjančič, gospodar: stud. med. Josip Stojc, namestnika: stud. phil. Filip Gasparin, in stud. iur. Ivan Varl.

Odbor akad. tehn. društva „Triglav“ za letni lečaj 1897. se je v seji dne 7. vel. travna t. l. sestavil tako-le: preds.: phil. Karol Vrstovšek, podpred.: med. Zmagoslav Kuc, tajnik: phil. Davorin Majcen, blagajnik: med. Fran. Čeh, knjižn.: phil. Jan. Kostial, gospodar: iur. Rudolf Potočnik, odb. nam.: iur. Mirosl. Juvancič, pregledn.: phil. Iv. Arneje in med. Pr. Pertot. Častni sodn.: phil. Jos. Wester, iur. M. Sencar in Fr. Cvetko, med. J. Frlan in Milan Papež.

Mestna hranilnica v Radovljici. — V mesecu aprilu je uložilo 132 strank 41.864 gld. 86 kr., vzdignilo 58 strank

10.385 gld. 39 kr., 31 strankam se je izplačalo posojil 21631 gld. Stanje ulog znaša 213.015 gld. 8 kr., skupni denarni promet pa 114.352 gld. 36 kr.

Razgled po svetu.

Načrt adresi na krono. — Načrt adresi, ki jo predlagati desnica in srednja stranka gosposke zbornice, pozdravlja z veseljem posamezne točke programa, ki so bile povdajene v prestolnem govoru; obljublja, da se bo delalo z vsjo požrtvovalnostjo za prospeh in blaginjo monarhije in vseh njenih narodov. Potem omenja dolžnost posvetovanja o predlogih, kateri se nanasajo na obnovitev pogodbe z Ogersko. Adresa povdarja potrebo, da se deželnim zborom odmerja potreben čas za reševanje naraščajočih nalog, povdarja tudi potrebo miru mej avstrijskimi narodi, ko pravi:

„Poslansko zbornico prešinja prepričanje, da se narodnostni mir doseže le potom mesebojnega priznavanja zgodovinskih in prirojelnih pravic avstrijskih narodov in vseh kraljevstev in dežel. Jaunstvo za dosego tega visokega smotra je pravica izvršitev zakonito priznane ravnopravnosti vseh narodnosti in vsem javnem življenju, v uradih in v solah, kakor varovati zgodovinske samostojnosti in integritete kraljevstev in dežel, ohraniti iste združujočo realno zvezo.

Poslansko zbornico navdaja nadalje zaupanje, da je možno mnogo in važnih nalog le tedaj uspešno in pravično rešiti, če se razbremini državni zbor in se deželnim zborom kraljevstev in dežel v smislu starodavnih zgodovinskih tradicij odkaze širši delokrog, zlasti ker pri obstoječi razliki v razmerah posamičnih dežel jednootna določila niso povsod jamstvo dobrega uspeha.

Uvažuje veliko važnost avtonomije kraljevstev in dežel, oprime se poslanska zbornica z veseljem prilike, položiti v roke deželnih zborov zadostna materijalna sredstva za izpolnjevanja njih nalog na ta način, da jim odkaze posamične obstoječe davkov ali pa primeren delež državnozbornskih dohodkov.

Za prečiti monarhije neizogibno potrebno prospevanje kraljevstev in dežel bi pa tudi znamenito pospeševalo to, ako bi bila prilika, dati upravam posamičnih dežel potrebno samostojnost in jo urediti v soglasju z različno stvarjenimi živlenskimi potrebami, kar bi tudi omogočilo, da poslana uprava pripristoča in cenječa.

Poslanska zbornica bo z največjo imeno podpirala prizadevanja vseh narodov glede splošne omike, znanosti in umčnosti; izreka resno željo, naj ustreza sola potrebam raznih dežel in narodov, kar se more v polni meri doseči le z razširjenim postavodajalnim sodelovanjem deželnih zborov. Soglasuje z besedami Najvišjega prelatnega nagovora, polaga zbornica največjo važnost na vzgojne naloge sole na ta način, da se njej položi temelj verskemu in nravnemu razumevanju življenja v pravo blaginjo mladine in za vzgojo generacije, katera bi mogla preobraziti obstoječi družabni red z mirnimi, vsak preobrat izključujočimi reformami v duhu socialne pravičnosti.

Adresa povdarja dalje potrebo socialnih reform, pospeševanje kmetijstva, obrti, industrije in trgovine. Zbornica hoče povestiti vso svojo pozornost kmetijskemu stanu, ki je za državo in družbo tako važnega pomena. Podpirala bode tudi obrtni stan z revizijo obrtnega reda, z razširjanjem strokovne izonike in z podpiranjem obrtnih združ. Obljublja prosovno davkov, pristojbin in pravosodstva. Zbornica uvideva, da je potreben zakon v varstvo vojaških tajnosti in se bo lotila reformne vojskega pravnega reda.

Adresa zaključuje:

„Vašemu Veličanstvu, veledušnemu in obče ljubljenemu čuvarju evropskega miru se innajo narodi te monarhije zahvaliti za veselo upanje, da vojne plamenice ne molijo razvoja kulture. Ker so se orijentske zadeve razvile v smislu miru, prešinja poslansko zbornico upanje, da se Vašemu Veličanstvu in Najvišji Vaši vladi z božjo pomočjo posreči, združiti vse, na balkanskem polotoku interesovane države za ohranitev miru pa tudi za skrb za krščansko prebivalstvo turških provincij.

Vaše c.inkr. Apostolsko Veličanstvo! Močna vsled požrtvovalnosti svojih narodov, vsled velikosti in hrabrosti svoje obo-rožene sile in vsled dobrega svojega prava, bo naša monarhija mej evropskimi narodi vedno mogočen zaščitni miru. Pripravljeni vsak čas na patrijotične žrtve, prosimo Vsegamogočnega Boga, naj našega cesarja in kralja kot branitelja pravice v njegovih državah in zunaj njih, kot milostnega in pravičnega vladarja ter očeta vseh Njegovih narodov še dolgo ohrani, ščiti in blagoslovi!

Radi te adrese, na katero se je zjednila slovensko-avtonomična večina parlamenta, zagnalo je nemški časopisje velikanski krik. Levičarski listi kriče, da je ustava v nevarnosti in da se hoče nemstvo pokončati ter naznanjajo najhujšej boj.

Državni zbor. — V seji dne 13. t. m. so nemski in italijanski poslanci protestovali proti razdelitvi referatov o protestiranih volitvah. Italijani se boje, da se razveljaví volitev v goriškem veleposvestu in v V. kuriji v Istri. Zbornica je potem nadaljevala razpravo o nujnih predlogih glede primorskih razmer. Posl. Spincič je v izbornem govoru pojasnjeval pretužni položaj Slovencev in Hrvatov na Primorskem in postopanje oblasti in njih organov proti njim. — Po Spinciču je govoril dr. Žitnik, kateri je apostrofiral vlado, naj vendar že dreagne v sršenovo gnezdo primorsko, ne radi Slovanov, nego radi Avstrijce. Namestnik Rinaldini, rekel je dr. Žitnik, je vsa oblastva dal v službo progresovi stranki, katera ima nalogo, udušiti slovensko gibanje na Primorskem in isto pripraviti za priklonjenje Italiji. Italijanska po-

slanca Rizzi in Lenassi sta popisovala miroljubnost Italijanov in zagotavljala, da nikomur nič nečejo, da jih le Slovenci in Hrvatje preganjajo. — Po Biankiniju in Pferscheju, kateri je v imenu Novec ponudil Italijanom alijanco, je govoril dr. Ferjančič, kateri je na srečen način ironizoval Bader-nijev odgovor na interpelacijo o primorskih razmerah. Vso razpravo prinesemo v prihodnjih številkah „Soce“ in jih natisnemo še posebej.

Madjarsko-turško pobratinstvo. — Z onim krvočelnim narodom, s katerim ne simpatizuje nijeden evropski narod — se ljubijo Madjarji. Svojo ljubezen so dokazali že leta 1877., ko se je bojevala Rusija za osvobojenje krščanov izpod turškega jarma. Sedaj, ko-turško divjinstvo cvete na Grškem, so Madjarji izdali oklice na svoj mongolski narod v svrhu nabiranja milodarov za turške ranjence, in s tem zopet dokazali svoje stare simpatije do onega naroda, koji hoče le tlačiti in edini gospodovati. Te simpatije sodrodnih avstrijskih plemen ne presenečajo na nas in ne drugih krščanskih narodov, koji simpatizujejo z tlačeniimi Grki, kajti madjarsko viteštvo je daleč znano!

Grško-turška vojska.

Ukljub posredovanju volisl mej Grsko in Turčijo, se še vedno nadaljuje vojne operacije.

V Epiru je pretečen tedon oblegla grška vojska Proveso in Nikopolis. Brigada Galinopulo je zasedla Kullikado. Turki so se umaknili. — A začetkom tega tedna so pa Grki v Epiru ustavili vse operacije.

Mej tem so Turki prodrli v Tosuliji tako daleč, da so grške čete mornie tudi že Domokos zapustili. Dne 17. t. m. se je zbrala turška vojska, broječa blizu 30.000 mož pred Domokosom, in začela naskakovati grške pozicije. Unela se jo bitka. Grška vojska se je jako hrabro bila proti atirikral močnejemu sovražniku. Zgube na obeh straneh so velike. Padlo je preko 2000 mož. Po bitki je grška vojska zapustila svoje pozicije in se umaknila z bojišča, daai je bujo dosegla v bitki velike uspehe.

Rehseidene Bastkleider Fl. 8-65

bis 4275 per Stoff n. kompl. Robe — Taschen und Shantzen - Ponges — sowie schwarze, violette und farbige Henneberg-Modelle von 35 kr. bis 6. 14-65 per Mol. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versh. Qual. u. 2000 versh. Farben, Dessins etc.), port- und steinfrei! Im Haus. Muster umgehend, Doppeltes Preisporto nach der Schweiz. (3)

Solden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hof.) Zürieh.

Poslano.*

Izjava.

Ker me obrekuje g. Jožef Vescovo, trgovce s sadjem v Gorici, — z namenom, da mi škoduje v trgovini — čes, da sem volil jaz v peti, oziroma v mestni skupini Slovencev nasprotno laške kandidate, izjavljam tem potom, da je to nesramno obreko-vanje mojega slovenskega postenja in dostavljam, da je resnično uprav nasprotno. V slučaju potrebe imam tudi priče za moje trditve. 150

V Gorici, dne 19. maja 1897.

Milna Jakoučič

lični posestnik in trgovec s sadnjem v Gorici.

* Za sestave pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon — Op. ur.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisano društvo z omejeno zavesc vabi k
OBČNEMU ZBORU,
ki bo
na nedeljo dne 30. maja t. l. ob 3. pop.
v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev ravnateljstva.
5. Volitev nadzorstva.

Letni račun in bilanca za l. 1896. sta razpoložena v društveni pisarni, kjer ju društveniki lahko pregledujejo v uradnih dneh in urah.

V Gorici, 20. maja 1897.

Ravnateljstvo.

Rojaki! Pozor!

Gostilna „Pri petelinu“

ulica Ghega t. 7. - v Trstu - blizu J. kolodvara

— Kaj gledate prijatelj?
— Ono krasno tablo tam se slovenskim napisom.
— Kdo je pa gospodar one gostilne?
— Naš rojak Anton Vodopivec.
— Toči dobra vina?
— Ne boj se prijatelj, tu dobi žejni najboljše vipavsk! belo in črno vino, pa stare buteljke; lučnega prestržejo točno s kosilom in večerjo. Vse čedno in ceno.
— Ko se urnem v Trst, pridem sam in pripeljem še druge k Petelinu.

Zdravnik Dr. M. Keršovani ordinuje v lastni hiši v ulici Barzellini h. št. 2.

Razpis učiteljskih služeb. V tem okraji se razpisuje s tem:

- 1. službe učitelja-voditelja enorazrednic v Lomu in na Vrhu pri Opatjeselu; 2. potovalnega učitelja za Levpo in Zavrhu; 3. učitelja v Kalu, Opatjeselu in Rocinju; 4. podučitelja v Rencali; 5. nadučitelja dvorazrednic v Batujah in Cseku.

Svoji k svojim! Ambrož Furlan trgovec z jedilnim blagom na tržaški cesti 4 v Gorici.

Edina slovenska spedijska poslovnica v Gorici za uvoz in izvoz blaga v ulici Morelli šte. 12. pri tleh.

Ob času kupčije s sadjem bodo uradovale spedijski uradnik na kolodvoru na kar se opozarja sl. občinstvo, da se obrne zaupno do njega.

Slavnemu občinstvu se priporoča za blagohotna naročila v smislu gesla „Svoji k svojim“ Gašpar Hvalič, lastnik.

Zalogo puntigamskega piva v Gorici, ulica Dante št. 20 priporočata Janez Velikonja od Sv. Lucije.

Razpis dražbe lova. S tem se razpiše na dan 31. majnika t. l. ob 10. uri predpoldne dražba občinskega lova v katastrskih občinah „Soča na levem bregu“ in „Soča na desnem bregu“ v občinski pisarni v Soči za dobo zračeni od 31. maja t. l. do 1. maja 1905.

Razpis dražbe lova. S tem se razpiše na dan 29. majnika t. l. ob 10. uri predpoldne dražba občinskega lova v katastrskih občinah Log in Strmec v občinski pisarni v Logu za dobo zračeni od 31. maja t. l. do 1. maja 1905.

Edina slovenska zaloga v Gorici! C. kr. krojni aparati. M. POVERAJ krojni majster in trgovec v Gorici na Trzinu v I. nadstropju in v hodniku v h. št. 22.

Priporoča svojim rojakom na deželi in v mestu vsakovrstno manufakturno blago, gotovo perilo, dežnike, ovrtačke, zavrtalnice itd.

Zagotovljen in pošten zaslužek, morejo si osebe vsakega stanu in v vseh krajih s prodajo postavno dovoljenih državni papirjev in srečk. Poudelne sprejema Ludovik Österreichher, Badmaepsta VIII. Deutsche gasse 8. 110 10-2

Pekovski mojster Karol Drašček na Kornu v Gorici prevzema naročila za vsakovrstno najfineje in navadno pecivo, n. pr.

kolače za birme, poroke, godove itd. Vse izvršuje natančno po želji naročnikov in v 24 urah po sprejetem naročilu.

Pekarija v Grziču (Monsaleone) se odda v najem po nizki ceni. Več pove gosp. Janez Perle, veleposestnik v Dobertobu.

Deloljubne osebe — povsod — katere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pisмено povprašajo pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, post. rest.

Fran Vaňek pripravja sivo goriško pivovarno na Goriškeku — v Gorici — Piazza Gatterini

Peter Moretti oskrbnik Leop. Bolkove zaloge bakra v Gorici v ulici Caserma št. 3.

veliko delavnico za baker, medenino in druge kovine, zalogo delavnice in surov ga bakra, priprav za destilacijo žganin, sesalke za bakreno žveplo treh vrst, in sicer s popolnoma železnim strojem, iz medenine in Vermorelove sisteme; bakrenih koflov za vzidanje, bakrenih škafov, bakrenih plošč v izbi, štirivoglatih bakrenih kock, medenine za spojitev (saldatura di rame), angleškega kosila in drugih predmetov v izbi, da se ne boji nikake konkurence.

Gabrijel Piccoli lekarnar pri angeli v Ljubljani, Dunajska cesta. Najboljše priznanje na II. mednarodni farm. razstavi v Pragi 1896.

Stev. 393. Op. Razglas. Naznanja se, da javna dražba zastavil I. četrtletu, t. j. m. secev januarja, februarja in marca 1896.

Električno izdelane kotle ljudstvo rado kupuje. ker so po ceni, lepi in gladkeji kot so kovani, ne smudijo, in se dajo laže in lepše snalati.

Tovarna uzornih telovadnih priprav JOS. VINDYŠ-A, v Pragi na Smřhovu (Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.

Ivan Domicelj trgovec z jedilnim blagom v Korminu na glavem sadnem trgu (hivša hiša Patlova) pripravja svojim rojakom sladke, kavo, riž, olje, kamenoilje, moko, otrobe, vsakovrstno svečo iz Kopačeve tovarne, potem špirit vinski in domače žganje. Dalje prodaja vitrijol (modro galico) in pravo romanško žveplo za trle.

A. Casagrande v Ajdovščini trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno pripravja izvrstna sredstva za zboljšanje in ohranjenje vina, najfinejši vinski špirit, modro galico in žveplo. Preiskuje se vina kemičnim pamom.

Kdo pije Rathreiner? Kneippovo sladno kavo? Vsak kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti

Teodor Slabanja srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17. Priporoča se prečistiti dalovščini za izgotovljenje cerkvenih posod in orodij po najnovem vzoru in najnižji ceni.

Liniment. Capsici compos. iz Richterjeve lekarne v Pragi pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gl. se dobi po vseh lekarnah.

Uršula Černovic trgovka v Raštelju št. 8. — Gorica — zraven Mose-la pripravja svojo trgovino z drobnim blagom, in sicer: črtiljev za odnabe in otroke, slamnikov, dežnikov, palic, koncev, denarnih mošnjikov, tobačnik, lul, kartac, črtiljev itd. z besedo vsakovrstno drobno blago (Kurzware).

Pristno brnsko sukeno blago. Jeden odrezek 3-10 m. dolg, za dosten za jedno moško obleko stane samo. Blago za vrhno suknjo, loden, Peruvienne, Boskings, blago za državne uradnike, fini Kemmergerne in Theviot itd. razpošlja po tovarniških cenah poznana, realna.

Tovarna tamburic I. STJEPUŠIN Siak (Hrvatska) Na zahtev pošilja vsakomur brez plačila inštovane copilke.

Kolesarji! Velika zaloga v Gorici, na cesti Fran Josipa (Corso) št. 4 (nasproti gladične kavarne). Lastna izdelovalnica dvokoles, triin, žičnih blazin (Drahtmattmatzen), popravilnica dvokoles, šivalnih strojev, pušk itd.

J. Pipan & C. v Trstu (Via della Zonta št. 1) ima veliko zalogo in prodaja le na debelo kavo, riž, južno sadje, olje vseh vrst za jedilo, za stroje, ribjo mast za strojarje itd. Priporoča se trgovcem v Gorici in na deželi za obilne naročbe.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20. svoja pristna briska vina: rebulo, modro frankinjo in druga navadna črna vina, pridelke svojih članov.

Trgovec z vinom na veliko Anton Pečenko Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8 12 Cl. dalmatinsko vino iz Jelše in Šibenika, pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in isterskih vinogradov.

Anton Potatzky v Raštelju št. 7 v Gorici prodajalnica drobnega in nürnbergškega blaga na drobno in na debelo. Jedno in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in etnarje. Največja zaloga čevljarških, krojaških, pisarskih, popovalnih in kadinskih potrebščin. Zimska obuvala. Vozički in stoli na kolesih za otroke. Strune za godala. Posebnost: Semena za zelenjavo in trave. Prosim dobro paziti na naslov: Na sredi Raštelja št. 7.

Klepar Artur Makutz Oska ulica 1. — GORICA — Via Stretta 1. Škoplnice proti peronospori (porušljive po Vermorelovi sestavi Baker je trd in svetel. Zališke ovalci se more laško prepoznati. Škoplnica je sestavljena pripravito in tako, da škropi lahko na tri načine po volji lastnika. Cena je zelo nizka. Stroj za žvepljanje sodov iz cinkane železa. Priprava za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanjem pri točanju iz sode (kan).

Velika zaloga v Gorici, na cesti Fran Josipa (Corso) št. 4 (nasproti gladične kavarne). Lastna izdelovalnica dvokoles, triin, žičnih blazin (Drahtmattmatzen), popravilnica dvokoles, šivalnih strojev, pušk itd. Prodajalnice šivalnih strojev, pušk, strelnjiva in družega orodja pa imata SAUNIG & DEKLEVA v Nunski ulici št. 16.